

Сухова Л.О.,
директор Ізмаїльського
технікуму економіки і права,
м. Ізмаїл

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РЕЗЕРВІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Рішення про формування певного резерву приймається на підприємстві залежно від його галузевої специфіки, майнового стану, чисельності працівників тощо. Безпосередньо перелік резервів і порядок їх формування повинен бути передбачений в документі, який регламентує облікову політику.

У сільськогосподарських підприємствах зазвичай створюються такі види резервів, як резервний капітал; резерв сумнівних боргів; резерв забезпечення подальших витрат і платежів; страхові резерви.

Антиципаційний характер резервів зумовлює певні складності їх бухгалтерського обліку, зокрема оцінювання та відображення в балансі. Включення резервів до об'єктів бухгалтерського обліку вимагає дещо іншого ставлення до їх сутності та класифікації.

Варто зазначити, що виникнення резервів пов'язане із невизначеністю діяльності суб'єкта господарювання в майбутньому. Створення резервів передбачало вилучення з господарського обороту та акумулювання різних видів активів, подальше використання яких мало чітке цільове призначення.

Науковці пропонують розподіляти резерви за видами ресурсів на економічні та фінансові. До складу економічних резервів науковці відносять матеріально-технічні, трудові та науково-технічні; до фінансових – резерви, які формуються підприємствами з метою реалізації їх фінансової концепції, або для страхування бізнесу в умовах ризику та невизначеності (статутні, резерви майбутніх витрат і платежів, оціночні резерви).

Чинним законодавством України, що регламентує організацію та ведення бухгалтерського обліку, не закріплено визначеної класифікації резервів капіталу: у нормативних документах їх лише перераховано. Так, у чинному законодавстві не віднесено до жодної класифікаційної групи резервів ні резерви майбутніх витрат і платежів, ні резерв сумнівних боргів, ні резервний капітал.

Серед вітчизняних науковців проблема класифікації резервів частково знайшла своє відображення у працях М.О.Козлової, Я.Д. Крупки, І.Й. Яремко та Ю.А. Вериги.

Доктор економічних наук Я.Д. Крупка зазначає, що в Україні П(С)БО регламентовано створення лише двох типів резервів: резерв сумнівних боргів і резервний капітал. Науковець вважає, що на рахунках обліковуються деякі фондові джерела, подані як забезпечення наступних витрат і платежів, створення яких, до певної міри, можна віднести до резервування [1].

Науковець І.Й. Яремко також не виділяє певних класифікаційних ознак резервів, а лише частково їх розглядає. До резервів відносить зараховує резервний капітал, амортизаційний капітал та резерви капіталу [2].

Ю.А. Верига класифікує резерви за джерелами утворення (резерви, що створюються за рахунок нерозподіленого прибутку; резерви, що створюються за рахунок витрат звітного періоду) та за нормативно-правовим регулюванням (резерви, що створюються відповідно до чинного законодавства або установчих документів підприємства; резерви, що створюються відповідно до П(С)БО) [3].

З'ясовано, що слід розрізняти облікові резерви (об'єкти, які вводяться до системи бухгалтерського обліку як засіб її оптимізації через забезпечення відповідності доходів та витрат і впливу на фінансовий результат), резерви як запаси матеріальних та / або фінансових ресурсів, резерви потенційних можливостей підвищення ефективності діяльності підприємства, та, відповідно, процеси резервування для кожного з виділених видів резервів.

Такий поділ резервів за економічним змістом дозволить уникнути невизначеностей, пов'язаних із процесом резервування, адже загальноприйняте розуміння поняття «резерв» у повсякденному житті та у деяких економічних літературних джерелах лише як запасу ресурсів заважає виробленню конвенційності та нівелює спроби глибокого теоретичного дослідження.

Резерви формуються для досягнення оперативно-тактичних цілей суб'єкта господарювання, а саме: мінімізації впливу ризикових подій; формування фінансового результату; створення умов розвитку підприємства та підвищення його конкурентоспроможності. Резервна система забезпечує безперервність функціонування та можливість постійного розвитку сільськогосподарського підприємства.

Останнім часом на сільськогосподарських підприємствах України спостерігається тенденція до реальної оцінки активів підприємства. Передусім це стосується перегляду вартості основних засобів, і, як правило, це призводить до зменшення їхньої вартості, оскільки первісні статистичні коефіцієнти перерахунку були необґрунтовано завищені.

Джерелом для уточнення вартості основних засобів є резерв з переоцінки необоротних активів (чим за сутністю є суми, що обліковуються на рахунку 41 «Капітал у дооцінках»). Отже, використання резерву відповідає строго цільовому призначенню його використання та призводить до зменшення його величини та скорочення активів підприємства. Це дає підґрунтя для припущення, що резерв з переоцінки необоротних активів необхідно обліковувати у складі резервів капіталу.

Список використаних джерел

1. Крупка Я.Д. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційного розвитку підприємства / Я. Д. Крупка // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». - 2007. – № 576. – С. 145 - 149.

2. Яремко І. Й. Економічні категорії в методології обліку: [монографія] / І. Й. Яремко. – Львів : Каменяр, 2002. – 192 с.

3. Верига Ю.А. Резерви підприємств України: облік і подання інформації у звітності / Ю.А. Верига // Вісник ЖДТУ. Економічні науки. – Житомир, 2003. – № 4 (26). – С. 52-58.

Сенічев Д.С.,
здобувач вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування»,
4 курс, факультет економіки,
бізнес-аналітики та оподаткування
Науковий керівник: **Єремян О.М.,**
канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри обліку, аудиту і оподаткування
Херсонський національний технічний університет
м. Херсон

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РУХУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Для кожного суб'єкта господарювання готова продукція займає важливу роль у складі його оборотних активів і відіграє домінуючу позицію у здійсненні його діяльності. Готова продукція є результатом діяльності підприємства, а відповідно і об'єктом ведення бухгалтерського обліку та здійснення внутрішнього контролю. Випуск і реалізація продукції впливає на фінансові результати суб'єкта підприємництва, адже реалізація готової продукції – це основне джерело формування доходу підприємства.

Таким чином, виходячи з вище переліченого, а також враховуючи те, що провідну роль у забезпеченні отримання прибутку підприємством відіграє виробництво та реалізація готової продукції.

Питання пов'язані з обліком готової продукції та процесу її реалізація на підприємствах розглянуті в працях науковців, таких як: Ф.Ф. Бутинець, Н.М. Ткаченко, Г.П. Журавель, П.Я. Хомин, В.В. Сопко, В. А. Вороніна, В.В. Черниш, Л.І. Шваб, А.М. Герасимович, С.Ф. Голова та інші. Проте ряд важливих проблем обліку готової продукції та процесу її реалізації потребують подальших досліджень.

Метою є визначення теоретичних аспектів організації бухгалтерського обліку руху готової продукції на промислових підприємствах.

Забезпечення виробництва продукцією, необхідною для задоволення потреб населення і держави в цілому з подальшим отриманням прибутку є метою діяльності будь-якого підприємства на сучасному конкурентному ринку.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про готову продукцію визначається П(С)БО 9 «Запаси» та П(С)БО 16 «Витрати».